

сохранении и популяризации историко-культурного наследия разных регионов Российской империи. Установлено, что на археологических съездах оглашались сведения прежде всего об археологических и археографических достопримечательностях Холмщины и Подляшья. Такие исследователи, как Я. Головацкий, Н. Янчук, В. Плошанский, Н. Биляшевский и другие, подчеркивали необходимость изучения и сохранения этих объектов историко-культурного наследия. Указанному делу должно было служить составление археологических карт упомянутых западных этнических украинских земель. На сохранение на этих землях памятников должна была направляться и деятельность по исследованию древних архитектурных сооружений.

Ключевые слова: памятникостроительная деятельность, общероссийские археологические съезды, Холмщина, Подляшье, сохранение историко-культурного наследия.

Havryliuk Svitlana. The Discussions at the Russian Empire Archaeological Congresses Regarding the Preservation of Cholmshchyna and Pidlyashia Historical and Cultural Heritage. The article analyzes the materials of the All-Russian archaeological congresses of the last third of the XIX – early XX centuries, which considered the problem of preserving the historical and cultural monuments of Cholmshchyna and Pidlyashia. The role of these scientific meetings, conducted at the initiative of the Moscow Archaeological Society, was emphasized, especially in the study, preservation and popularization of historical and cultural heritage of various regions of the Russian Empire. It was established, that archaeological congresses disclosed the information primarily about archaeological and archaeographic monuments of Cholmshchyna and Pidlyashia. Such researchers, as Y. Holovatsky, M. Yanchuk, V. Ploshchansky, M. Bilyashivsky, et al., emphasized the necessity to study and preserve these objects of historical and cultural heritage. Drawing up the archaeological maps of the mentioned western ethnic Ukrainian lands, was supposed to serve this case. The activity concerning the research on ancient architectural structures should have also been directed to the preservation of the monuments at these lands.

Key words: monument study activity, the All-Russian archaeological congresses, Cholmshchyna, Pidlyashia, preservation of historical and cultural heritage.

Статтю подано до редколегії
20.05.2017 р.

УДК 069.5(477.82)

Любомир Більо

Експозиційна та виставкова діяльність музеїв Волинської області (1991–2016 рр.)

У статті проаналізовано експозиційну та виставкову роботу музеїв Волинської області впродовж 1991–2016 рр. Простежено зміни, які відбулись у цьому напрямі музейної діяльності (проведення реекспозицій, розробка за новими підходами експозицій нових музеїв, представлення експозицій у мережі Інтернет, актуалізація тематики виставок). Визначено детермінанти, які вплинули на досліджувані процеси.

Ключові слова: експозиція, виставка, реекспозиція, музей, музейний предмет, Волинська область.

Постановка наукової проблеми та її значення. Радянський період в історії вітчизняного музейництва характеризувався однобічністю у формуванні фондів колекцій відповідно до постулатів комуністичної ідеології СРСР. З огляду на це музейні експозиції та виставки цього періоду тяжіли до одноманітності, виконували, насамперед, пропагандистську функцію. Проте протягом останніх десятиліть в експозиційно-виставковій діяльності українських музеїв простежено якісні зміни, які виявляються в залученні до експозиційних практик сучасних технічних засобів, оновленні експозицій на основі розширення тематики науково-дослідної роботи установ. Означені процеси в експозиційній та виставковій роботі музеїв потребують аналізу як на загальнодержавному, так і на регіональному рівнях, що актуалізує тему дослідження.

Аналіз досліджень цієї проблеми. У новітній українській історіографії з'явилася низка публікацій стосовно різних аспектів експозиційної діяльності музею. Зокрема, із теоретичного погляду, експозиційні практики проаналізовано в дослідженнях Н. Барановської [1], Л. Великої [3], Ю. Ті-

тінюка [19] та ін. Практичний складник такого важливого напрямку музейної діяльності вчені розглядають як узагальнено, так і на регіональному рівні. Так, матеріали Волинської області проаналізовано в статтях Г. Бондаренка [2], О. Кононюк [10], В. Надольської [15], А. Силюка [18] та ін. Однак вивчення обраної для розгляду в статті проблеми лише започатковане названими вище публікаціями й вимагає подальшого ґрунтовного дослідження.

Тому ставимо перед собою **мету** – охарактеризувати процеси трансформації експозиційної та виставкової роботи музеїв Волинської області періоду незалежності України.

Завдання статті – з'ясувати, які зміни відбулися в експозиційно-виставковій діяльності музейних закладів Волинської області в 1991–2016 рр.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У другій половині 80-х – на початку 90-х рр. ХХ ст., завдяки політиці демократизації, в Україні почали впроваджуватися нові підходи до організації діяльності музейних установ. У радянський період музейні заклади УРСР через власні експозиції та виставки виконували переважно ідеологічну функцію. Експозиції історичних та краєзнавчих музеїв цього періоду змістовно й відповідними засобами акцентували увагу на історії КНРС, процесах соціалістичного будівництва. Справжні експонати музею губились у надмірності науково-допоміжного матеріалу, виконаного спеціально для цілей експозиції (картах, схемах, діаграмах тощо) [14, с. 19].

Із набуттям Україною незалежності перед більшістю музеїв постала проблема проведення повної або часткової реекспозиції з урахуванням новітніх досліджень істориків та краєзнавців [10, с. 55]. Унесення змін до експозиційних матеріалів вимагало й запровадження в діяльність музеїв нової комунікативної концепції проведення культурно-освітньої роботи з відвідувачами.

В експозиційній роботі музейні співробітники почали поєднувати низку взаємопов'язаних компонентів – експонатну й тематику, архітектуру та предметно-просторову стилістику, дидактичний матеріал і технологічні режими [14, с. 7].

Основою експозиційної діяльності стає сукупність систематизованої та інтерпретованої інформації з урахуванням результатів науково-дослідної й завдань культурно-освітньої роботи музею. У такий спосіб побудована експозиція дає змогу привернути увагу музейної аудиторії до певної проблеми, події, факту, явища, створює своєрідний зв'язок сучасності з минулим [1, с. 16].

Починаючи з 1990-х рр., по-новому експозиційну роботу почали проводити і в музеях Волинської області. Провідний музейний осередок краю – Волинський краєзнавчий музей (далі – ВКМ) – упродовж досліджуваного періоду частково оновив відкрити в 1985 р. експозицію. Зокрема, доопрацьовано й доповнено низку розділів давньої, середньовічної та нової історії краю, переоформлено тему: «Волинь у Другій світовій війні» та підготовлено до оформлення тему «Волинь у 1917–1939 рр.».

Протягом 1991–1995 рр. інтенсивна робота відділу етнографії та народних промислів ВКМ завершилася створенням наукової концепції, тематико-експозиційного плану й проекту художнього оформлення Музею етнографії і народних промислів Волині в окремому приміщенні по вул. Шопена, 20а [18, с. 31].

Вагомим доповненням експозиційних залів ВКМ стало формування «Шевченківської світлиці Миколи Куделі». Вона створена музейними працівниками спільно з родиною громадського діяча на основі переданої до музею колекції особистих речей, документів, матеріалів та збірки шевченкіани Миколи Павловича Куделі. Відкритий 14 березня 2007 р. новий розділ експозиції ВКМ презентує світлини та меморіальні речі, які розкривають складний життєвий шлях Миколи Куделі. Відвідувачі музею, вивчаючи біографію однієї людини, отримали змогу познайомитися з історією Волині ХХ ст. [22, с. 9–10].

Музейними працівниками ВКМ під керівництвом заслуженого працівника культури України В. Комзюк розроблено й виконано наукову концепцію та художнє вирішення експозиції філії ВКМ – Колодяжненського літературно-меморіального музею-садиби Лесі Українки. Творчий підхід, ґрунтовне знання проблеми, значний досвід практичної роботи дали змогу науковцям у новому світлі представити громадськості такі важливі імена в історії Волинського краю й України загалом, як Леся Українка, Петро Косач, Олена Пчілка, Микола Драгоманов тощо.

Сучасні підходи до побудови експозиції використані працівниками ВКМ під час створення його нових відділів. Це стосується насамперед експозиції Музею волинської ікони. Розміщена в новому приміщенні (2001 р.), вона представляє самобутню регіональну школу волинського іконопису. У залах музею представлено понад 100 творів іконопису XVI–XVIII ст., які відображають майстерність, творчу манеру та різноманітність стилів волинських іконописців. Окремий зал музею присвячений

Холмській Чудотворній іконі Божої Матері – унікальній пам'ятці візантійського мистецтва XI–XII ст. Із часу перебування Холмської Чудотворної ікони Божої Матері в Музеї волинської ікони він став місцем паломництва християн. Це єдиний приклад у новітній історії музейництва України, коли до ікони, що є в музеї, відбуваються велелюдні хресні ходи [12].

Після тривалих ремонтно-реставраційних робіт 22 серпня 2011 р. у с. Затурці Локачинського району урочисто відкрито експозицію Меморіального музею В. Липинського. Вона розкриває історико-етнографічне середовище, у якому жила родина Липинських у Затурцях на Волині, родовід, господарську й громадську діяльність родини; життєвий шлях В. Липинського; його суспільно-політичну, державну та наукову роботу. Відтворено фрагменти інтер'єрів будинку «Кабінет Станіслава Липинського», «Вітальня», «Кабінет В'ячеслава Липинського» [8].

На найновіших розробках провідних українських істориків, історичних ілюстраціях і цікавих архівних матеріалах ґрунтується фотохудожня експозиція, створена в приміщенні колишнього братського Хрестовоздвиженського монастиря в Луцьку для відкриття ще одного відділу ВКМ – Музею історії Луцького братства. Експозиція музею складається з 12 тематичних розділів, у яких простежено еволюцію та причини виникнення братств на теренах Київської митрополії, переддень і зародження братства в Луцьку, його соціальний склад та організаційну структуру, реконструйовано суголосні часові релігійні й соціальні конфлікти. Окремо в експозиції показано розвиток найголовніших луцьких братських інституцій: церкви, шпиталю, монастиря, школи та друкарні. Оригінальним є картографування 30 братських об'єктів нерухомості на мапі Луцька [13].

Після проведення ремонтних робіт оформлено нову експозицію відділу ВКМ – Художнього музею в м. Луцьку. Її відкриття відбулося 20 грудня 2013 р. Приміщення музею постало в оновленому вигляді: змінено план його внутрішнього простору, розширено площу для презентації творів мистецтва, удосконалено технічне функціонування та створено сучасне внутрішнє освітлення. Більшість картин відреставровано та оформлено в нові рами. Окрім колекції, яку започатковано в XVI ст. родиною магнатів Радзивіллів, в експозиції музею окремими блоками представлено мистецтво Західної Європи XVII – початку XVIII ст., європейське мистецтво XVIII ст. – початку XIX ст., українське та російське мистецтво XIX – початку XX ст. [20].

Упродовж досліджуваного періоду істотних змін зазнала експозиційна діяльність й комунальних та відомчих музеїв області. У 1991 р. поповнено й переоформлено експозиції Кортеліського історичного та Маневецького краєзнавчого музеїв, у 2005 р. перебудовано експозицію Володимир-Волинського історичного музею та проведено оновлення Кортеліського історичного музею. Окрім нового змістового наповнення, здійснені заходи щодо вдосконалення дизайну їхніх підрозділів (заміна й установлення електричних світильників, етикеток та інформаційного матеріалу). У Маневецькому краєзнавчому музеї створено нову експозицію відділу природи й розділу «Маневиччина у роки Другої світової війни 1939–1945 рр.». На базі названого вище музею розпочато роботу щодо створення Музею Волинського Полісся. Протягом досліджуваного періоду поповнюються й удосконалюються експозиції Нововолинського й Іваничівського історичних, Камінь-Каширського краєзнавчого та народних музеїв Волинської області.

Протягом 2007 р. науковими співробітниками ВКМ завершено створення нової експозиції Торчинського народного історичного музею. Надано методичну й практичну допомогу у створенні нової експозиції в Лопатенському музеї партизанської слави, урочисте відкриття якої відбулось у 2009 р. до Дня Перемоги [16, с. 155–156].

Кандидатом історичних наук Оленою Огневою розроблено та створено нову експозицію Устилузького народного музею Ігоря Стравінського, відкриту в музеї-садибі видатного композитора XX ст. 29 вересня 2013 р. У ході реставраційних робіт не лише відтворено вигляд будинку, який він мав на початку XX ст. У чотирьох експозиційних залах за тематично-хронологічним принципом подані матеріали, які розповідають про життя та творчий шлях І. Стравінського, його перебування в Устилузі, останній приїзд до Радянського Союзу [21].

У 2015 р. завершено оформлення відділу природи експозиції Ківерцівського краєзнавчого музею й розпочато роботи у відділі «Коріння роду і слави Ківерцівщини» [9, арк. 4].

В останні роки комунальні та громадські музеї області доповнили свої експозиції матеріалами, присвяченими подіям Помаранчевої революції, Революції Гідності, проведенню війни на Сході, героям й учасникам АТО.

Характеризуючи загальні підходи до організації експозиційної діяльності музеїв Волинської області, потрібно зазначити, що їхні експозиції створені переважно за комплексно-тематичним прин-

ципом з урахуванням хронологічного та предметно-типологічного критеріїв. Тобто експозиція окремого музейного залу репрезентує певну історичну епоху та представляє відвідувачам типологічно подібну групу пам'яток, а експозиція всього музею – послідовну сукупність історичних епох і предметно-типологічних рядів пам'яток. Так, в історичному музеї пам'ятки матеріальної культури розподілені між залами – «епохами» та залами – «культурами» (Берестечківський народний історичний музей, Володимир-Волинський історичний музей, Кортеліський історичний музей); у художньому музеї – за мистецькими епохами й географічними школами та напрямками мистецтва (Художній музей у м. Луцьку, Музей Волинської ікони); в Етнографічному музеї – за етногеографічними регіонами й типологічними групами предметів: «Кераміка», «Традиційне вбрання» тощо (Музей етнографії Волині та Полісся при СНУ ім. Лесі Українки, Народний етнографічний музей «Світлиця» КЗ «Луцький навчально-виховний комплекс “Гімназія № 14”»).

У групі меморіальних музеїв дотримуються принципу побудови цілісних ансамблевих експозицій. Він передбачає збереження чи відтворення автентичних речей із життя та діяльності конкретної людини. Іншими словами, в ансамблевих експозиціях зберігається чи відтворюється цілісний ансамбль музейних предметів зі зв'язками, що склалися між ними в домузейний період існування (Колодязненський літературно меморіальний музей Лесі Українки, Затурцівський меморіальний музей В. Липинського, Устилузький народний музей І. Стравінського).

Вимоги сучасного суспільства зумовили зміни в організації експозиції, зокрема через дизайнерську інтерпретацію експозиційної теми, а також через залучення сучасних технічних засобів та інформаційних технологій. Створення віртуальних екскурсій окремими музейними осередками Волинської області дало змогу ознайомитися з музейною експозицією всім бажаючим через мережу Інтернет. Станом на 2016 р. такі можливості для відвідувачів надають Устилузький народний музей І. Стравінського [4], Волинський регіональний музей українського війська та військової техніки [5], Меморіальний музей В. Липинського у с. Затурці [6], Музей волинської ікони [7]. Завдяки залученню інформаційних технологій в експозиційну діяльність, музеї особливим чином здійснюють одну з головних своїх функцій – музейну комунікацію з відвідувачами через власну колекцію.

Створення повноцінної експозиції потребує значних ресурсів – це не лише кваліфіковані кадри, великий об'єм наукових пошуків та досліджень, значний час, але й великі кошти, які в музеїв просто відсутні. Надзвичайно складною проблемою експозиційної роботи є те, що після тривалого експонування та недотримання температурно-вологісного режиму музейні предмети втрачають свій первісний вигляд і стан та потребують реставраційного втручання. Також у музейних фондах зберігається значна кількість музейних предметів, які є потенційним резервом для поповнення експозиції, однак також потребують реставрації, інколи навіть термінової, яку неможливо провести через відсутність у більшості музеїв своїх реставраційних майстерень, обмежені можливості відомих державних реставраційних центрів і ту ж таки хронічну відсутність грошей. Важливою проблемою є відсутність у державі спеціалізованих фірм із виготовлення музейного обладнання для експозиційно-виставкової роботи [10, с. 57].

Важливою складовою частиною експозиційної роботи музеїв стали виставкові практики, які розвивалися більш активно й різнобічно. Відхід від усталених шаблонів радянської доби дав можливість музейним працівникам експериментувати, створювати та пропонувати широкому загалу стаціонарні й пересувні виставки. Протягом досліджуваного періоду у ВКМ та його відділах і філіях підготовлено та оформлено понад 1500 нових стаціонарних і пересувних виставок, що дало можливість ознайомити відвідувачів зі значною частиною музейної колекції [18, с. 32].

За науковим забезпеченням, оригінальним вирішенням, насиченістю експонатами й новими маловідомими фактами деякі із виставок стали справжнім історико-краєзнавчим відкриттям та зіграли позитивну роль у популяризації історії й культури Волинського краю. Щодо тематики виставкової діяльності, то значна частина виставок присвячена актуальним питанням політичної історії України та Волині, а саме голодомору в Україні 1932–1933 рр., трагедії Луцької тюрми в червні 1941 р., історії ОУН–УПА, сталінським репресіям післявоєнного часу в краї, історії становлення незалежності України тощо.

Тематика виставок протягом досліджуваного періоду значно розширилась. Актуалізувалися виставки, присвячені персоналіям та історичним постатям, які були забуті або навмисно тривалий час не згадувалися в історії Волині. До таких належать учені-академіки сходознавець А. Кримський і математик М. Кравчук, композитор І. Стравінський, політик та історик В. Липинський, приро-

дознавець С. Мацко, художник-графік і член ОУН–УПА Н. Хасевич, дослідники Волині й Полісся історик О. Цинкаловський, а також митрополит УАПЦ у Західній Європі А. Дублянський та ін. [2, с. 109–110].

Виставки експонуються в області, у районних музеях, будинках культури, освітніх закладах. Ряд виставок, окрім Луцька, були представлені відвідувачам у Києві, Львові, Рівному, Острозі, Кременці, Тернополі, у Білорусі й Польщі [18, с. 32].

Значна частина виставок, які організовують комунальні та громадські музеї Волинської області, приурочується до відзначення важливих державних та релігійних свят, подій і дат. Серед них – День соборності України, Міжнародний день музеїв, День Незалежності України, День знань, День захисника України тощо.

Виставки також знайомлять з історією населених пунктів та історією національних меншин краю. Кортеліський історичний музей і Лопатенський музей партизанської слави підготували понад 20 виставок з історії Другої світової війни й Національно-визвольного руху на Волині. Хоча потрібно відзначити, що підготовлені цими музеями виставки не висвітлювали діяльності інших збройних формувань, у тому числі ОУН–УПА [2, с. 110].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, протягом досліджуваного періоду експозиційно-виставкова діяльність музеїв Волинської області зазнала значних змін. Відмова від комуністичної ідеології, процеси українського державотворення створили реальне підґрунтя для проведення музеями реекспозицій, розробки за новими підходами експозицій нових музеїв, представлення експозицій у мережі Інтернет, актуалізації тематики виставок. Оновлення та доповнення експозицій матеріалами, які стали набутком новітньої української історіографії, використання сучасних технологій вплинули як на змістову, так і технічну складові частини музейних експозицій.

Джерела та література

1. Барановська Н. Експозиційна робота у діяльності музею / Надія Барановська // *Historical and cultural studies*. – Львів : Нац. ун-т «Львів. Політехніка», 2015. – Вип. 1, № 2. – С. 13–17.
2. Бондаренко Г. Історико-краєзнавча діяльність установ та організацій освіти, науки, культури Волинської області (90-ті роки ХХ – початок ХХІ ст.) / Г. Бондаренко // *Волинський музейний вісник*. – Вип. 2 / Упр. культури і туризму Волин. ОДА ; Волин. краєзн. музей ; каф. документознавства і музей. справи ВНУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2010. – С. 97–114.
3. Велика Л. Музейне експозиційне мистецтво : монографія / Л. Велика. – Харків : ХДАК, 2000. – 159 с. : іл.
4. Віртуальна екскурсія Будинком-музеєм Ігоря Стравінського в Устилузі [Електронний ресурс] // *Україна Incognita*. – Режим доступу : <http://incognita.day.kiev.ua/budinok-muzej-igorya-stravinskogo-v-ustiluzi.html>.
5. Віртуальна екскурсія в музей військової техніки у Луцьку [Електронний ресурс] // *Таблоїд Волині*. – 2015. – Режим доступу : <http://volyn.tabloyid.com/layf/virtualna-ekskursiya-v-muzej-viyskovoyi-tehniky-u-lucku>.
6. Віртуальна екскурсія Меморіальним музеєм В'ячеслава Липинського у с. Затурці [Електронний ресурс] // *Україна Incognita* – Режим доступу : <http://incognita.day.kiev.ua/muzej-lipinskogo.html>.
7. Віртуальна екскурсія Музеєм волинської ікони [Електронний ресурс] // *Україна Incognita*. – Режим доступу : <http://incognita.day.kiev.ua/muzei-volynskoi-ikony.html>.
8. Затурцівський меморіальний музей В'ячеслава Липинського – відділ Волинського краєзнавчого музею [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://volyn-kray-mus.at.ua/publ/pidrozdzili_vkm/zaturcivskij_memorialni_j_muzej_v_jacheslava_lipinskogo_viddil_volynskogo_kraeznavchogo_muzeju/5-1-0-9.
9. Поточний архів ВКМ. Комунальні та громадські музеї Волинської області в 2015 році (порівняльно-довідковий матеріал), 26 арк.
10. Кононюк О. Музейна експозиція: старі проблеми та нові тенденції (на прикладі музеїв Великої Волині) / О. Кононюк, С. Позіховська // *Наук. записки Рівненського обл. краєзн. музею*. – Рівне : Волин. береги, 2006. – Вип. IV : матеріали наук. конф. 25–26. X. 2006 р. – С. 55–58.
11. Мошик І. В. Експозиційно-виставкова діяльність Національного заповідника «Глухів» / І. В. Мошик // *Праці Центру пам'яткознавства*. – 2015. – Вип. 27. – С. 93–99.
12. Музей волинської ікони – відділ Волинського краєзнавчого музею [Електронний ресурс] // *Музейний простір Волині* – Режим доступу : http://volyn-museum.com.ua/index/muzej_volynskoj_ikoni/0-11.
13. Музей історії Луцького братства – відділ Волинського краєзнавчого музею [Електронний ресурс] // *Музейний простір Волині*. – Режим доступу : http://volyn-useum.com.ua/index/muzej_istoriji_luckogo_khrestovozdvizhenskogo_bratstva_xvii_xxi_stolit/0-66.
14. Музейная экспозиция. Теория и практика [Електронний ресурс]. – 1997. – Режим доступу : http://www.museum.ru/future/lmp/books/archive/Mus_Expo.pdf.
15. Надольська В. Експозиційно-виставкова діяльність музеїв Волині в 1991–2010 роках / В. Надольська, Ф. Рябчикова // *Роль та місце музеїв у підвищенні туристичної привабливості регіонів : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 15 груд. 2011 р.* – Чернівці : Букрек, 2012. – С. 257–265.

16. Резолюція громадських слухань «Про стан музейної справи в області». Схвалено рішенням обласної ради від 27.08.2010 р. № 42/26 // Волинський музейний вісник. – Вип. 2 / Упр. культури і туризму Волин. ОДА ; Волин. краєзн. музей ; каф. документознавства і музей. справи ВНУ ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2010. – С. 154–161.
17. Северин В. Д. Виставкова справа в Україні / В. Д. Северин // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. – 2012. – № 5. – С. 17–20.
18. Силюк А. Історико-краєзнавча діяльність музеїв Волині: стан та тенденції / А. Силюк // Минуле і сучасне Волині: Олександр Цинкаловський і край : матеріали ІХ наук. іст.-краєзн. міжнар. конф. 20–23 січ. 1998 р. – Луцьк : Надстир'я, 1998. – С. 30–32.
19. Тітінюк Ю. О. Методика художнього формування сучасної музейної експозиції / Ю. О. Тітінюк // Сімнадцять Сумцовські читання : Комунікаційний підхід у музейній справі як відповідь на потреби соціуму. – Харків : Майдан, 2011. – С. 19–29.
20. У Луцьку відкрили нову експозицію Художнього музею [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://volyn-kray-mus.at.ua/news/u_lucku_vidkr_ili_novu_ekspoziciju_khudozhnogo_muzeju_video/2013-12-20-331.
21. Устилузький народний музей Ігоря Стравінського [Електронний ресурс] // Музейний простір Волині. – Режим доступу : http://volyn-museum.com.ua/index/ustiluzkij_narodnij_muzej_igorja_stravinskogo/0-35.
22. Філонюк М. Меморіальна експозиція «Шевченківська світлиця Миколи Куделі» у Волинському краєзнавчому музеї (до 200-річчя від дня народження Т. Шевченка / М. Філонюк // Літопис Волині. – 2015. – Чис. 14. – С. 7–12.

Билё Любомир. *Експозиционная и выставочная деятельность музеев Волынской области (1991–2016 гг.)*. В статье проанализирована экспозиционная и выставочная работа музейных учреждений Волынской области в течении 1991–2016 гг. Охарактеризованы изменения, которые произошли в этом направлении музейной деятельности. Среди них – проведение реэкспозиций в уже действующих музеях с учетом новейших исследований историков и краеведов; разработка по современным подходам экспозиций новых отделов Волынского краеведческого музея и ряда народных музеев, представление экспозиций в сети Интернет. Обращается внимание на важную составляющую экспозиционной работы – выставочные практики музеев, актуализацию их тематики. Доказано, что обновление и дополнение экспозиций актуальными материалами, использование современных технологий повлияли как на содержательную, так и техническую составляющую музейных экспозиций. Определяются детерминанты, которые отразились на исследуемых процессах.

Ключевые слова: экспозиция, выставка, реэкспозиция, музей, музейный предмет, Волынская область.

Bilo Liubomyr. *The Exposition and Exhibition Activities of the Museums of Volyn Region (1991–2016)*. The exposition and exhibition work of the museum institutions of Volyn region during 1991–2016 is analysed in the article. The changes, that took place in this direction of the museum activities, are characterized. Among them there is the reexposition work in the already existing museums with the newest historical and regional ethnography investigations taken into consideration, the working out of the expositions of the new departments of Volyn Local History Museum and some public museums according to the modern approaches; the exposition presentation in the Internet. The attention is paid to the important part of the exposition work – the exhibition museum practice, their themes actualization. It is proved that the exposition renewal and the addition of the actual materials, the modern technologies application had influenced both the content and the technical part of the museum expositions. The determinants that influenced the investigated processes are defined.

Key words: exposition, exhibition, reexposition, museum, museum item, Volyn region.

Статтю подано до редколегії
29.03.2017 р.

УДК 069.7

Людмила Мірошниченко-Гусак

Внесок Олексія Ошуркевича в розвиток пам'яткоохоронної та музейної справи Волині

У статті розкрито діяльність визначного волинського фольклориста, етнографа, краєзнавця, музейника Олексія Ошуркевича у сфері охорони культурної спадщини впродовж другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

© Мірошниченко-Гусак Л., 2017